

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane celoletno ... 400 K
mesečno ... 100 K
za inozemstvo ... 500 K
—
Oglas: za vsak mm višine
stolpca (58 mm) ... 4 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) ... 1 K

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72
Upravništvo:
Prasernova ulica št. 14
Telefon št. 36
Račun kr. post. ček. urada
št. 11.842.

Posamezne številke «Jutra» stanejo od danes naprej 75 par = 3 K, dvojne številke 1 Din.
Naročnina ostane neizpremenjena, t. j. 7-30 Din = 30 K mesečno.

Ljubljana, 31. marca.

Te dni se vršijo v centrah gospodarstva življenja naše pokrajine shodi trgovcev in obrtnikov, ki razpravljajo o težkem položaju pridobitnih stanov. Največji teh zborov bo gotovo oni, ki se vrši v ponedeljek v Ljubljani. Debatte se gibljejo okoli dveh glavnih vprašanj: davčna bremena in draginja.

Gospodarska politika naše države je od vsega početka politika eksperimentiranja. Nova jugoslovanska kraljevina pomenja tudi novo gospodarsko enoto, ki ni mogla nadaljevati ekonomske politike niti ene svojih pokrajin, iz katerih je bila zgrajena. Velik del novega državnega ozemlja je iztrgan iz starih gospodarskih edinic ter se šele polagoma more prilagoditi novim razmeram. Proces ekonomskega izravnavanja še dolgo ni dovršen. Ta proces je za nas tem bolešnejši, ker nas je potisnil med one, katerih novica nima čistega zvoka. Tu pa se začneja tudi opasni circulus vitiosus, v katerem sta vključena valuta in draginja, v katerem se globlje navidezno brezizlazno lepe teorije o izvozu in uvozu, o pasivni in aktivni trgovinski bilanci ter zgodnja praksa naraščajočega davčnega pritiska, vedno večje bode javnih in privatnih nameštencev, vedno težjih delavnih pogojev za pridobitne sloje.

Seveda ni samo pri nas tako. Cela Evropa stoji v gospodarski depresiji. Toda mnoge države, ki so z nami vred ekonomsko in zlasti valutarno slabotne, nas prekašajo v enem: njihova gospodarska politika se je usmerila in gre sistematično za svojim ciljem, naša pa še ni preokročila faze notranje orientacije. Če smo iskreni, moramo priznati, da velja to v isti meri glede državne oblasti, kakor glede najširšega kroga državljanov...

V neposredni zvezi z vsemi temi problemi je naša finančna politika. Pameten in uvideven državljan vé, da živimo v abnormalnih časih, da stoji naša država pred tisočermaj neodložljivimi nalogami, za katere je treba velikih sredstev. Davčno breme je, kakor povedo, tudi pri nas izredno težko. Vendar dva pogoja morata biti izpolnjena, da bo tudi znošno. Z davkovna država ne sme ubijati gospodarskega in socialnega napredka, saj si tako sama maši vire nadaljnjih dohodkov. Predvsem pa mora biti davčno breme enakomerno razdeljeno. To ne velja le za posamezne pokrajine, temveč tudi za posamezne sloje.

Naša trgovina in obrt upravičeno toži, da obstoječa davčna zakonodaja ne upošteva razvednostev našega denarja. Ne upošteva se eksistenčni minimum, ki se danes izraža v povsem drugih številkah nego pred leti, davčne lestvice slonijo na pridobitvenih razmerah, ki nimajo skoraj nič skupnega z nekdanjimi. Najeklatantnejše se to vidi pri predpisih o davku na vojne dobičke, kateremu komaj uide trboveljski rudar in ki ravno malemu podjetniku izbija vsako veselje do dela in uspeha. Poslovni davek tudi v novi obliki ne upošteva dejanskih razmer v državi in tim ostreje pritiska zlasti trgovino, čim boljše in popolnejše je organizirana. V Vojvodini, Bosni in Srbiji se poslovni davek ravno vsled kompliciranih tehničnih predpisov malo pobira, pri nas pa je uveden že z vso strogostjo. Tu se vidi, kako nepraktični predpisi povzročajo neenakosti v bremenih in naravnost izjavi utis krivichnosti. Trgovci in obrtniki zahtevata reformo tega davka v tem smislu, da se naj plačuje v obliki kolkov na račune. Ta predlog je gotovo vreden najresnejše diskusije.

Padanje naše valute je za našo državo, ki eksportira agrarne produkte ter uvaža največji del svojih potrebščin na industrijskih produktih, najdalekosežnejšega pomena. Cene za vsakdanjo hrano rastejo vzporedno s cenami importiranih industrijskih in kolonijalnih produktov. Gospodarska politika države si dosedaj ni znala usvojiti gibkega sistema, ki bi izravnaval škodljive valutne difference. Izvozna carina za meso je še vedno le 30 par od kilograma, kakor je bila takrat, ko laška lira še ni bila na polovici sedanjih višine. Izvoz moke in testenin je prost in naravno se žitne cene, ki jih ne določa naš trgovec, temveč borza v Novem Sadu, ravna po svetovni tržni pariteti. Tu bi morala zastaviti protidraginjska akcija z večjo roko

Razprava o obtožbi generala Zečevića

STALIŠČE VLADE. — PARLAMENTARNA ANKETA. — DEBATA O NARODNI SKUPŠČINI.

Beograd, 31. marca. (Izv.) Ministrski svet je danes zaključil, naj posebna ministerijalna komisija preišče zadevo generala Zečevića in ugotovi prave krivice. Sklenil je, da vlada nima ničesar proti temu, da se izbore v isto svrhu tudi posebna parlamentarna anketa. To resolucijo je sprejel tudi demokratiški klub.

Pred sejo skupščine pa sta se pojavili v radikalnem klubu dve smeri. Ena je vstrajala pri tej soluciji, druga pa se ji je protivila, češ da pride na ta način do dveh parlamentarnih komisij, ki bi delali neodvisno druga od druge. Zahtevali so zato, da naj se sestavi ali samo ministerijalna komisija ali pa samo parlamentarna anketa. Na to je vlada zaključila, da pristane na parlamentarno anketo, ki naj se sestavi takoj, toda pod pogojem, da opozicija odstopi od svoje obtožbe. Opozicija v drugem slučaju pride v ugodnejši položaj v toliko, ker lahko obnovi svojo obtožbo po izidu preiskovalne ankete, drugače pa v slučaju, da pri glasovanju podleže, v smislu zakona o ministrski odgovornosti

ne more v teku tega zasedanja več obnoviti svojega obtožbenega predloga.

Na več kakor na parlamentarno anketo opozicija tudi od pričetka ni računala, in še ta je uspeh demokratov, ker so se radikalci proti njej zelo branili. Vendar opozicija najbrže ne bo hotela odstopiti od predloga obtožbe iz ozirov na prestiž pri svojih pristaših.

Danes popoldne se je vršila seja narodne skupščine od 17. do 19. ure. Veljala je še vedno obtožbi generala Zečevića. Za obtožbo so govorili radikalni disident Aleksa Žujović, republikanec Drago Vašić, narodni socialci Ivan Deržić, Milan Mladenović in Mito Popadić od seljaškega narodnega kluba in Etbin Kristan, socialni demokrat, Zečevića je branil radikal Milan Simonović. Zlasti se je Kristan upiral parlamentarni komisiji, izražajoč bojazen, da se hoče preiskava s tem izigrati, in je zahteval redno sodišče. Jutri dopoldne ob 10. uri se bo nadaljevala seja skupščine s istim dnevnim redom in pride najbrže do glasovanja v Zečevićevo zadevo.

Profidržavni izgredi v zagrebškem občinskem sveu

EKSODUS DEMOKRATSKIH ZAUPNIKOV.

Zagreb, 31. marca. (Izv.) Danes se je vršila seja zagrebškega mestnega zastopstva. Pričetkom seje je dr. Srkulj (blokaš) prečital izjavo proti jugoslovanski napredni omladini in jo dolžil, da ogrožava zagrebške ulice, izvršuje teror in napada mirne meščane. (To je služila na zvečer dogodka, ko so žrnolosti oficirji pod pokroviteljstvom Salis-Seewiesa priredili demonstrativno zabavo in je narodno zavedno občinstvo demonstriralo proti takemu izzivanju jugoslovanskega Zagreba). Izjavil je, da ne more hrvatski Zagreb ničesar ukreniti proti tem izzivanjem in zahteval, da se župan obrne po pomoč na kraljevsko policijo.

Galerije so bile zasedene po večini od strajkajočih tramvajskih uslužbencev-blokašev, ki so sprmljali posamezna mesta govora s burleskim tuljenjem: Dolje racica, dolje demokrate, dolje Srbi! To se je ponovilo v teku debate o vzrokih tramvajskega štrajka, ko je demokratiški občinski svetnik dr. Jutriša vprašal po

vzrokih tramvajskega štrajka in vprašal, kaj je resnice na govorcih o dveh kontroljih, ki sta baje šikanirala uslužbence in proti katerima je štrajk baje naperjen. Frankovec Prebeg je izjavil, da sta oba ta dva kontrolirja Srba in demokrate in je predlagal, da naj se sedaj, ko vprašuje demokratiški zastopnik za njima, oba takoj odpustita iz mestne službe, ker sta natrovana s srbstvom in odgojena v demokraciji! Galerija je zopet začela tuliti in vpiti: Dol z demokracijo, proč s Srbi! Dolje racical!

Proti temu je protestiral demokratiški občinski svetnik dr. Jutriša v imenu uglede mesta in dostojnosti mestnega zastopstva in zahteval od župana, da izprazni razgrajajočo galerijo, toda župan je namesto tega interperlatu vzel besedo. Nato so v znak protesta demokratiški občinski svetniki zapustili dvorano. Po njihovem odhodu je bil sprejet proračun z glasovi blokašev in zionistov.

Priprave za izenačenje davkov

BEograd, 31. marca. (Izv.) Generalna direkcija neposrednih davkov izdeluje projekt o izenačenju davkov za vso kraljevino po novem enotnem davčnem sistemu. Dne 15. aprila bo projekt izročen posebni komisiji v proučevanje. Zakon bi imel stopiti, ako ga parlament odobri, v veljavo z novim letom 1923.

Redukcija uradništva

Beograd, 31. marca. (Izv.) Komisija za redukcijo in revizijo uradništva je imela danes popoldne zaključno sejo. Sklenila je, da takoj predloži ministrskemu predsedniku, predsedniku skupščine in ministru za izenačenje zakonov svoj predlog zakona o činovnikih građanskega reda s predlogom, da pride ta zakonski projekt na dnevni red skupščine še pred volilnim redom in da se v istem času izvede organizacija državne uprave in se pripravi redni budžet za leto 1923. Obenem se prične individualna redukcija uradništva v pokrajinah. V to svrhu se obrazuje strokovne komisije za redukcijo. Vsi spisi komisije za redukcijo se odstopijo narodni skupščini.

svoje sile. Zakoni o pobitjanju draginje kažejo sicer dobro voljo parlamenta, so pa le paliativna sredstva, ki trajne pomoči ne prinesejo in le prepogosto šikanozno zadenejo malega trgovca in obrtnika brez haska za splošnost.

Zadnje dni so dospela poročila, da se v finančnem ministru izdeluje velik projekt edinstvene davčne zakonodaje. Ni dvoma, da je to eden največjih problemov naše države. Od nje ga povoljne rešitve je v mnogem ovisu odvisna stabilizacija našega pridobitnega življenja. Gospodarski sloji imajo pravico, da se čuje njihov glas. Vendar odmev, ki prihaja iz Celja, Maribora, Ljubljane, ni dovolj jak. Ustava

JUGOSLAVIJA ZA MEDNARODNO INTERVENCIJO NA REKI.

Pariz, 31. marca. (Izv.) Kakor javlja Agence Havas, se potrjuje vest, da je jugoslovanska vlada pri kabinetih v Parizu in Londonu podvzela korake, da doseže sodelovanje Francije in Anglije pri vzpostavitvi reda na Reki in pri izvršitvi rapalske pogodbe.

ZAGREBŠKI NADŠKOF PROSI DRŽAVNE POMOČI PROTI REFORMISTOM.

Beograd, 31. marca. (Izv.) Zagrebški nadškof dr. Bauer je poslal vladi ostro predstavko, v kateri zahteva, naj država nastopi proti širilemu se reformnemu gibanju med hrvatskim svečeništvom in proti gibanju za hrvatsko narodno cerkev, ki se širi po vzoru češke narodne cerkve. Svečeništvo zlasti tudi zahteva dovoljenja ženitve in se sklicuje na to, da bi se s tem zelo povzdignila morala med svečeništvom. Vrhutega se opaža močno gibanje za nacionalno emancipacijo od Rima. Nadškof želi, da mu država pomaga zatreti to gibanje.

POVRATEK ČEŠKEGA POSLANIKA

Beograd, 30. marca. (Izv.) Nocoj se je vrnil iz Prage češkoslovaški poslanik na našem dvoru g. Kalina.

je ustvarila produktivnemu delu v naši državi močnejši forum, nego so shodi, ankete, konference. Ona predvideva v členu 44. ustanovitev privrednega sveta, gospodarskega parlamenta, ki bo spopolnjevalo delo narodne skupščine, katere tone v obilici političnih problemov in le preveč prepušča ekonomska vprašanja birokratskemu reševanju v ministrstvih ter bo izenačil in dogradil našo gospodarsko zakonodajo.

Klie po ustanovitvi privrednega sveta postaja vedno glasnejši. Naše trgovstvo in obrtništvo z njim dokazuje, kako resno in trezno presoja potrebe časa.

Poljska in baltiške države za priznanje sovjetske vlade

VAŽNI SKLEPI KONFERENCE V RIGI.

Varšava, 31. marca. (Izv.) Iz Rige javljajo: Delegacije Estonske, Letonske, Poljske in sovjetske Rusije so na konferenci, ki se je vršila v Rigi v dneh 29. in 30. marca, podpisale ta-le protokol:

«Estonska, letonska, poljska in sovjetsko - ruska delegacija so se po razpravljanju o vseh skupnih interesih zedinile, da bi bilo umestno, da bi se delovanje zastopnikov teh držav na mednarodni konferenci v Genovi koordiniralo. Po posvetovanju o načelih rekonstrukcijske politike in gospodarske suverenosti iztoka in po debati o potrebi finančnega kredita za obnovo gospodarskega življenja v srednji Evropi, izražajo zastopniki teh držav svo-

je mnenje, naj vse udeležene države načeloma podpirajo finančne in gospodarske pogodbe s poedinimi državami ali finančnimi skupinami ali zasebnimi finančniki. Na konferenci v Rigi zastopane vlade priznavajo dolžnost, da se morajo vse prevzete dolžnosti teh vlad izpolnjevati, in zlasti priporočajo, da se garantira nedotakljivost mirovnih pogodb med Estonko in Rusijo, Letonsko in Rusijo, Poljsko in Rusijo, Sovjetsko Ukrajino in Belo Rusijo. Končno izražajo delegati svoje mnenje, da je priporočljivo, da bi se z ozirom na gospodarsko obnovo iztočne Evrope vlada sovjetske Rusije de jure priznala.

Rimska vlada kapitulirala pred reškimi fašisti

KARABINJERI OSTANEJO. — «SECOLO» PROTI FAŠISTOVSKEMU VODITELJU.

ZAGREB, 31. marca. (Izv.) Iz Reke javljajo: Italijanski karabinjerji so imeli biti te dni izmenjari ter nadomeščeni z alpini. Zadnji hip pa se je ta izmenjava ustavila. To je uspeh fašistov, ki so poslali v Rim posebnega deputacija, ki je obšla vsa ministristva in zahtevala, da se postijo na Reki karabinjerji in da se odvolkuje alpin. Sedaj kažejo vsi znaki na to, da se je tudi sedanja italijanska vlada uklonila in se odločila, da prepusti mesto karabinjerjem, pod čijih potuho bodo fašisti nadaljevali svoj teror.

Rim, 31. marca. (Izv.) Najuglednejši italijanski novinar Luciano Magrini od «Secola» objavlja v tem listu odprto pismo na reškega fašistovskega voditelja in glavnega nasprotnika Zanelle profesorja Susmela. Magrini dolži v tem odprtem pismu Susmela, da je on glavni iniciator reških dogodkov in da je v svojih novinarskih poročilih z Reke vodil italijansko časopisje in vso italijansko javnost za nos in da se je z znanimi dogodki od tretjega marca, to je z reškim fašistovskim prevratom, odtegnil zaslužni kazni.

Pred važnimi spremembami na Češkem

DELEGACIJA ZA GENOVO. — BENEŠ ODSTOPI IN POSTANE POSLANIK V LONDONU. — VLADE PREVZAME TUSAR.

Praga, 31. marca. (Izv.) Češkoslovaška delegacija za genovsko konferenco bo štela 20 članov. Vodil jo bo ministrski predsednik in zunanji minister dr. Beneš. Med drugimi so člani delegacije: Zastopnika zunanjega ministristva dr. Girs in dr. Dvoraček; od trgovinske sekcije zunanjega ministristva dr. Kremer; nadravnatelj praške mestne posojilnice dr. Pospišil, ki je pred kratkem sklenil za Češkoslovaško angleško posojilo 10 milijonov; od železniškega ministristva dr. Lanyskas. dalje strokovni referenti poštnega ministristva in več pomožnih uradnikov.

V zbornici se je danes govorilo, da bo dr. Beneš po svojem povratku iz Genove odstopil vodstvo kabineta voditelju čeških agrarcev Švehli in da bo tudi odločil

zunanje ministristvo, za katerega je baje določil berlinski poslanik Tušar. Dr. Beneš bo postal poslanik v Londonu. Dosedanji londonski poslanik dr. Mastny bo premeščen v Washington. Te vesti pa se morajo vzeti z vso rezervo, čeprav jih potrjujejo tudi dobro informirani parlamentarci.

V današnji «Bohemiji» piše nepoznan voditelj neke češke stranke, da bo po genovski konferenci potrebna rekonstrukcija vlade. Češke koalicijske stranke hočejo izpremeniti nekatere osebe v parlamentu, ne da bi prišlo do razkola v sedanjih vladnih večini. Rešitev vprašanja vojni posojil, ki jo zahtevajo Nemci, bo vlada najbrže še v pomladanskem zasedanju rešila z okvirnim zakonom.

Karl v deliriju

DUNAJ, 31. marca. (Izv.) Nocoj ob devetih je dospela brzovjaka «Agence Havas» iz Funchala, da je stanje razkralja Karla zelo resno. Nastopil je delirij.

Poljska in Nemčija

Varšava, 31. marca. (Izv.) Šef generalnega štaba Sihovski je imel danes v parlamentu pri razpravi o splošni vojaški dolžnosti govor, v kateri je omenil, da Nemčija in Rusija ogrožata Poljsko. Sihovski je izjavil, da je Nemčija vsak trenutek pripravljena hujskati boljševiško Rusijo na Poljsko, da more nato nastopiti kot orožnik ogražene Evrope in pri tej priliki zasesti vsaj poljski koridor. Nemčija tvori danes s skritim orožjem oborožen narod in more v najkrajšem času postaviti vojsko enega milijona vojakov.

POSL. BAERAN V PREISKOVALNEM ZAPORU.

Praga, 31. marca. (Izv.) Poslanec dr. Baeran, ki je vrgel svoj čas v češkem parlamentu smrdljivo bombo, se je po svojem povratku na Češko prostovoljno javil sodišču, ki ga je pridržalo v zaporu. Dr. Baeran se je proti temu pritožil na višje sodišče. Kakor poročajo današnji večerni listi, je višje sodišče njegovo pritožbo zavrnilo z motivacijo, da obstoja pri dr. Baeranu nevarnost bega in ponovitve dejanja. Vsled tega ostane dr. Baeran še danes v zaporu.

ZAHLA ALBANSKE VLADE.

Beograd, 30. marca. (Izv.) Tiranska vlada se je naši vladi brzovjavno prisrčno zahvalila za priznanje albanske vlade v Tirani.

Ogromna rudarska stavka v Ameriki

Nad pol milijona stavkujočih!

Washington, 31. aprila. (Izv.) Z današnjim dnem se prične v Ameriki pramogovna stavka, kakršne dosedaj še ni bilo. 600.000 članov zveze rudarjev ustavi delo, ker se ni ugodilo njihovim zahtevam po povišanju plač. Vlada in trgovski krogi pričakujejo s popolno ravnodušnostjo to stavko, ker po političnih delovnega ministra Davisa sedanja zaloga premoga zadostuje približno dva meseca. Vlada se za sedaj še ne vmešava v ta boj med kapitalom in delavci ter vzdržuje samo mir in red.

Socijalne borbe na Češkem

Praga, 31. marca. (Izv.) Na državni konferenci steklarskih delavcev in vseh njihovih organizacij, je bil sprejet posredovalni predlog, ki so ga izdelali zastopniki strokovnih organizacij z zastopniki delodajalcev. Vsled tega nastopijo stavkujoči delavci v ponedeljek zopet svoje delo in je velika češka steklarska stavka končana.

Pač pa so se razbila danes pogajanja med kovinskimi delavci in podjetniki zaradi nove kolektivne pogodbe, ni pa še gotovo, ali pride do stavke, ali pa do novih pogajanj ohranjenosti po vladnega posredovanja. Doselej prevladuje med delavstvom treznost, kakor se je isto zapazilo tudi pri steklarskem gibanju, ki je bilo zgolj strokovno brez hujšakke primei, kakor večinoma doslej v enakih slučajih.

2. J. Z. in politične stranke

Odbor zveze jugoslovanskih železnice objavljiva sledečo

IZJAVO:

Z ozirom na različne opazke zadnjega časa v časopisu in na različne izjave na javnih, bodisi političnih, bodisi strokovnih shodih, češ, da je JZJ, nekak privelek ali pa celo v celoti nekaka narodno-socialistična politična organizacija, izjavljamo ponovno, da je JZJ, nepolitična, narodna, strokovna organizacija, ki se zavzema le za zboljšanje gnetnega gospodarstva, kakor tudi za povzdigo kulturnega položaja svojega članstva, nikakor pa ne zagovarja ali celo podpira kakih političnih avantur. Za izjave posameznih članov pa, ki hočejo biti obenem tudi politiki, organizacija ne odgovarja in če so padle take izjave kjerkoli si bodi, so smatrati te za osebene in izvirajoče iz nekeke posebne ambiciozne domišljije posameznikov. Take in enake izjave političnega značaja ovirajo uspešno delovanje vsakega samo strogo stanovskega nepolitičnega društva kakor je JZJ. Opozorjamo torej, da naj se JZJ, ne identificira z izjavami posameznih članov, ki bi morda res radi videli organizacijo kot politično. — Osrednji odbor JZJ.

Dr. Beneš o političnih problemih Srednje Evrope

Češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš je izjavil v razgovoru z dopisnikom «Neue Freie Presse» zanimive nazore o političnih problemih sedanjosti.

Dr. Beneš je prepričan, da bo konferenca v Genovi vzpostavila zvezo med posameznimi državami, preko katerih se bo nadaljevala diskusija. Drugi vevaležni problem, ki ga ima rešiti genovska konferenca, je temeljito reševanje ruskega vprašanja. Kar se tiče Male antante, je dr. Beneš mnenja, da ona nima od konference pričakovati velikih koristi, ker njo zanima jo v prvi vrsti krediti, a vse druge predpogoje je stvarila in jih mora stvoriti ona sama. Na vprašanje novinarja, kakšno vlogo bo igrala Mala antanta napram Rusiji in nje obnovitvi, je odgovoril minister, da bo pri tem vprašanju največ zainteresirana Češkoslovaška, Rumunija in Jugoslavija so povsem agrarne države, a Rusija potrebuje denarja in tehnike.

Na vprašanje o stališču napram vsem o federaciji nasledstvenih držav, je dr. Beneš odgovoril: «Jaz sem odločen protivnik politične in gospodarske federacije teh držav. Prepričan sem, da ne bo nikoli prišlo do politične federacije ali jedinstvene carine ali svobodne trgovine med nasledstvenimi državami, ker bi to baš za Češkoslovaško bilo usodepolno. Treba je pomisliti, da je v nasledstvenih državah 10 milijonov Čehoslovakov, 10 milijonov Nemcev in 9 milijonov Madžarov. Brez dvoma bi Nemci in Madžari v federaciji nastopili skupno in tako stvorili hegemonijo v tej politični in gospodarski federaciji. Mi bi prišli do prav istega stanja, kakor je vladalo pred vojno. Češkoslovaški nacionalni pokret je bil od nkdaj bolj gospodarske nego politične prirode. Jugoslavija teži bolj na Balkan in njeni interesi so različni od naših.»

Na vprašanje o izgledih konference v Genovi z ozirom na valutarno vprašanje, je dr. Beneš izjavil, da se valuta ne bo mogla stabilizirati direktno in konferenca sama bo težko o tem postavila kak program. Glede Madžarske je dr. Beneš izjavil, da bo lahko plačala reparacije, ker si bo gospodarsko relativno zelo lahko opomogla. Politična bodočnost Madžarske pa je

prejudicirana s tem, da dežela nima demokratske tradicije in da njeni državniki nimajo smisla za realno politiko. Obnova Madžarske je njena interna zadeva, a on je protivnik vsakega vmešavanja z druge strani. Naša naloga je le, ščititi naše interese in naš teritorij.

Politične beležke

+ Zanimive podrobnosti o dosedaj nepoznatih uspehih NSS čitamo v «Českom Slovu». Tako izveemo iz glasila čeških narodnih socialistov, da se je NSS od lani razširila zlasti na Hrvaškem, v Dalmaciji in tudi v Srbiji. Poseben utis je na češke goste pri zadnjem obnem zboru zaupnikov NSS napravila udeležba hrvaških narodno-socialističnih organizacij z agilnim bratom drjem. Politeom na čelu! Hrvatski narodni socialisti rastejo in so pri zadnjih občinskih volitvah dobili več glasov nego pri volitvah v parlament. Posebno velik napredek pa beleži NSS na Slovenskem, kjer neprestano pridobiva na glasovih, medtem ko vse druge stranke izgubljajo. NSS ima danes v občinah 150 odbornikov in celo vrsto podžupanov in županov, tako n. pr. na — Bledu ter v Puli! Pred njo se rušijo pozicije slovenskih liberalcev v prah. Da bi si demokrati obvarovali vsaj nekaj moči, so si dali v beograjskem parlamentu izglasovati samo za Slovenijo spremembo občinskega volilnega reda, ki daje relativno najmočnejši listi absolutno večino mandatov. Nemci se imajo zahvaliti demokratom, da se bodo zopet polastili Maribora. Dvorana, v kateri so zborovali zaupniki, ki jih je bilo čez poldrugi sto iz cele države, je bila okrašena s programatičnimi napisi. Med njimi se je nahajal tudi ta — le: Hočemo enotno državo! — Tako pripoveduje «Česko Slovo».

Priznati moramo, da so gospodje voditelji češke brate dobro nafarijali. + Neizprosni Radić. Pred dnevi je priobčil Protičev «Radikal» razgovor z dr. Mato Drinkovićem o rešitvi srbsko-hrvatskega spora. «Radikal» je temu razgovoru dodal pripombo, da je Drinković za narodno in državno edinstvo. Stjepan Radić je nato — kakor smo že včeraj poročali — v svojem «Slobodnem Domu» v ostrem tonu napisal, da pripomba «Radikala» ne odgovarja resnici, kajti, pravi Radić, ako bi bila resnična, bi dr. Drinković ne mogel biti član Hrvatskega bloka, kaj šele njegov podpredsednik. — K temu poročilu pristavlja «Slobodna Tribuna», da je bil dr. Drinković v resnici pristaja narodnega in državnega edinstva in navaja v dokaz izvečke iz njegovih govorov iz prejšnje dobe in njegovih govorov, ki ga je moral preprečiti od strani Avstrije. Nasprotno je Stjepan Radić takrat pel himne Habsburžanom in imel lojalne govore v saboru. Danes pa imamo komičen položaj, da se mora Drinković ponižati pod Radića in njemu na ljubo govoriti čim separatističnejše govore. Očividno hoče Radić njegovo popolno kapitulacijo, da bo ves svet videl, da odločuje o tem vprašanju edinole diktat Stjepana Radića.

+ Glolitijeva «štampa» o dogodkih na Reki. Glolitijev organ «Štampa», ki izhaja v Turinu, prinaša obširen članek, v katerem komentira dogodke na Reki, ter pravi, da stane reško vprašanje Italijo sila mnogo in to v finančnem in moralnem oziru, če se tam razmere v kratkem času ne izpremenijo, bo Italija prisiljena prepustiti Reko svoji usodi.

+ Na albanski mej. Poslednja poročila iz Albanije javljajo, da Ahmed beg izgraja vse bolgarske komite in druge tuje agente. Bolgari se nahajajo sedaj v nevtralnem pasu in se pripravljajo, da preidejo preko naše meje. Naše vojaške in žandarmerijske oblasti so ukrenile vse potrebno za ta slučaj.

Po svetu

— Madžarske zahteve odklonjene. Na seji avstrijske skupščine je izjavil kancelar dr. Schober, da je mednarodni odbor za razmejitve odklonil madžarske zahteve in da je samo glode treh točk dovolil madžarski vladi, da se obrne na svojo narodov. Poslaniška konferenca pa je že sklenila odločitev, po kateri se more sklepiti, da tudi te madžarske zahteve ne bodo vpoštovane.

— Zborovanje brezposelnih na Dunaju 29. t. m. so brezposelni v množicah prisilili pred dunajski magistrat in imeli tam shod, na katerem so govorniki izražali zahteve brezposelnih, v ostalem pa govorili zelo pomirjevalno. Zborovalci so se na to podali v molčečem spredu pred parlament in odposlali vanj deputacijo s svojimi zahtevami, ter se na to mirno razšli. Do incidentov ni nikjer došlo in tudi znani temni elementi, ki so doslej izrabljali vsako slično priliko za nemire, se to pot niso pokazali.

Prosveta

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Sobota, 1. aprila: «Anatoli». E. Nedelja, 2. aprila: «Hamlet». Izv.

Opera.

Sobota, 1. aprila: «Luiza». B. Nedelja, 2. aprila: «Carmen». Izv.

Rijavec gre v Beograd. Pred dnevi se je naš rojak Rijavec v ulogi Rudolfa v «Bohemi» poslovil od Zagreba, kjer je pet let nastopal v Travlti, Toski, v Lakmi, Hofmanovih pripovedkah, Borisu Gudonumem in Bohemi in v vsakem nastopu žel vihar odobravanja. Sedaj je stalno angažiran na beograjski operi.

Koncert Stals. Spored koncerta, ki se vrši danes v soboto 1. aprila ob 8. uri zvečer v dvorani Filharmonične družbe in ki ga izvajata violinski virtuoz in profesor konservatorija Glasbene Matic v Ljubljani g. Jan Stals in gospa Ruža Stals-Deylova: 1.) Cezar Frank: Sonata. 2.) Maks Bruch: Koncert v g-molu, obe skladbi za gosli in klavir. 3.) Liszt: Tarantella za klavir. 4.) a) Wieniawski: Capriccio Valse. b) Fibich: Poeme. c.) Drdla: Serenada. Vstopnice po 15, 12, 10, 8 in 6 Din v pisarni Glasbene Matic in na večer koncerta pri blagajni.

Sevčikova 70letnica. Dne 23. marca je praznoval znani češki violinski pedagog profesor Ševčík sedemdesetletnico svojega rojstva. Člani češkega kvarteta (Sevčikov kvartet) so njegovi učenci in doslej najboljša veliko-violinska šola, ki je znana vsem goslačem, je njegovo delo. Praški mestni svet je o priliki mojstrove sedemdesetletnice dal v Smetanovi dvorani v Pragi prirediti slavno koncert, na katerem so sodelovali sami Ševčikovi učenci.

Jugoslovanska Njiva, socialopolitična in kulturna revija, 2. številka, vsebuje: Dr. Bogdan Gavrilović: O živini silama narodnog jedinstva. — Dr. Vladimir Corović: Jedan Kalajev izveštaj o Strossmayeru. — Antun Branko Simić: Ukop druga, Materinstvo. — Dimitrije Gvozdenović: Sukob. — Dr. Stjepan Bosanac: Nacrt zakona o srednjim školama. — Dr. inž. Ivo Turina: Rudarstvo Bosne i Hercegovine iza prevrata. — Umjetnost: Andrija Palmović od dra. Branka Vodnika. — Josip Kulundžić: Lunar (Antun Branko Simić). — Nauka: Zdenko Verčić: Dr. Dragutin Prohaska, Fjodor Mihajlovič Dostojevski. — Dr. Sergej Čabotin: Morske biljokeke stanice. — Prosvjeta: Dr. Josip Nagy: Dr. Juraj Dobrić. — Socijalna pitanja: Stevan Zakula: Jugoslovenstvo našega sokolstva. — Politika: Nikola Premović: Politički pregled. — Dr. Zdenka Marković: Zaleski. Dilemme russo-polonske. — Privreda: Finansijski pregled (Ivo Belin). — Bibliografija.

«Srpski književni glasnik» št. 4. Ima vsebno: Delo. Sela u jednom činu. Branislav Nušić. Legenda o Sv. Hristoforu. Pripovetka. (Kraj.) Vladimir Nazor. Crveni barjaci. Pripovetka. (I.) Rolan Doržes. Neka je blagosloven. Pesma Milutin Jovanović. A'oe. Pesma. Rikard Nikolić. Krila. Pesma. Božidar Kovačević. Kiša. Pesma. Božidar Kovačević. Predratna i poratna pričanja. (I.) Branko Lazarević. Neposredna demokratija u njemačkom ustavu od 1919. Božidar Valjić. Besmrtna preljubnica Marko Car. Vladimir Jovanović. Dr. Vladimir Corović. Molitva proslava u Parizu. Mirka Demirova. Naučni pregled: Dr. Vlad. R. Petković: Manastir Ravanica. Dr. Miloje M. Vasić. Ekonomski pregled: Ograničenje devizne i uvozne trgovine. Nikola Stanačević. Politički pregled: Spoljna politika. — Opet Rieka. — Genovska konferenca. I. Inostrani. Ocene i prikazi: Milan Ogrizović: Vučina. Milan Bogdanović. Dr. Branislav Petronijević: Istorija novije filozofije. Vladimir Vijić. Beleške: «Pripovetke iz Stare Srbije». — «Crveni Barjaci». — Anri Bataj. «Srpski Književni Glasnik».

Sokolski vestnik

Seja prehranjevalnega odseka, mesni pododsek I. Jugoslovanskega vesokolskega odbora se vrši dne 3. aprila 1922 ob 19. uri v zletni pisarni Narodni dom. Člani tega odseka naj se seje zanesljivo udeležijo.

Finančni odsek za zgradbo «Sokola I.» vabi vse brate in sestre, da prejeto «Bloke» in «Nabiralo pole» v teku 14 dni z nabiranimi zneski oddajo v društveni pisarni na tigu Tabor št. 13.

Sokol I v Ljubljani vabi svoje člane (članice) na članski sešestanek in zabavni pogovor v soboto dne 1. aprila ob 20. uri na Taboru (hod iz Vidovdanske ceste). Želimo udeležbe tudi od starejših bratov in sester — Odbor.

Sokolsko društvo na Jesenicah ponovi v nedeljo dne 2. aprila točno ob 16. uri «Narajskijsko akademijo» v Sokolski telovadnici na Jesenicah. Izvajale se bodo vse vaje, ki so obvezne za I. Jugoslovanski vesokolski zlet v Ljubljani in telovadna skladba brata Pleničarja iz Litije. Na nastop opozarjamo vsa bližnja Sokolska društva, ker so zveze z vlakci ugodne. Čisti dobiček je namenjen za zletni sklad.

Sokolsko društvo v Trbovljah. Prednjački zbor sokolskega društva v Trbovljah naznanja vsemu članstvu, da se prične z dnem 6. aprila 1922 zopet z rednimi redovnimi vajami obveznimi za vse članstvo najsi ima kraj ali ne. Vaje se vrše potem redno vsaki drugi četrtek z pričetkom ob 6. uri zvečer. Članstvu, ki se ne bo udeleževalo teh vaj, ne bo dovoljena udeležba na vesokolskem zletu v Ljubljani — Zdravo!

Sport

Glavna skupščina Sportne zveze se vrši nepreklicno v ponedeljek dne 3. aprila 1922 ob 7. uri zvečer v mestni posvetovalnici na magistratu v Ljubljani. Dnevni red obsega: 1.) Otvoritev skupščine, 2.) poročilo tajništva, 3.) poročila načelnikov odsekov, 4.) poročilo blagajnika, 5.) poročilo gospodarja, 6.) poročilo o zveženem glasilu, 7.) poročilo revizorjev in 8.) samostojni predlogi. Delegati klubov se o pozarjajo, da prinese zaenajljivo s seboj poverilnice klubov, ki jih pooblašajo za glasovanje. Zborovanje odposlancev klubov se vrši v nedeljo dopoldne ob 10. uri v pisarni Sportne zveze, Narodni dom.

Nogometna tekma Ilirija: Hermes. Ob ugodnem vremenu se vrši v nedeljo dne 2. marca ob 2. uri na prostoru Ilirije trening-tekma med kombiniranimi moštroma Ilirije in Hermes. Ob pol 4. uri igra Sparta proti mariborskemu Rapidu.

V Celju igra v nedeljo dne 2. aprila 1. moštvo Ilirij propagandno nogometno tekmo s S. K. Celje v prid Jugosl. Matice.

Nogometna tekma «S. V. Rapid» (Maribor) proti ljubljanski «Spartii» se vrši v nedeljo dne 2. aprila 1922 ob pol 4. uri popoldne na igrišču S. K. Ilirije pred državnim kolodvorom. Za tekmo vlada mnogo zanimanja, ker Sparta nastopi prvič v letošnji sezoni v Ljubljani in je to revanšna tekma med omenjenima kluboma. — Dne 25. marca 1922 igrala tekma med obema kluboma v Mariboru je končala s rezultatom 5:4 v prid Rapida. Vstopnice se dbe od pol 3. ure dalje pri blagajni na igrišču.

Podaljšanje turneje «Gradjanskega». S. K. Gradjanski odputuje iz Španije v Francijo, kjer bo tudi odigral nekaj tekem. Turneja po Franciji dosedaj ni bila v programu in je posledica dobrih rezultatov tekem v Španiji, vsled katerih je dobil Gradjanski povabilo, da naj pride v Francijo. Tudi za te tekme je Vragović dobil dovoljenje igranja.

Reprezentativna tekma Zagreb-Gradec. V nedeljo se bo vršila v Gradcu reprezentativna nogometna tekma Zagreba in Grada. Ker se «Gradjanski» nahaja na turneji, bo reprezentativno moštvo zastavljeno iz igralcev Haska in Concordie v sledeči postavi: Fridrih, Dasović, Sterk, Pažur II, Dubravčić, Löwenfeld, Sojat, Vitek, Grdinić, Zinaja, Pazeriano.

«Sport» št. 5, izide danes. Odslej izhaja ta športna revija, ki jo najtopleje priporočamo, redno vsakega 1. in 15. v mesecu. Naroča se pri «Sportni zvezi», Ljubljana, Narodni dom.

Zanimiva nogometna tekma v Pragi. V nedeljo se vrši v Pragi poleg več prvenstvenih tekem med domačimi društvi vlezanimiva revanš-tekma nemškega društva «Spielvereinigung Fürt» proti moštvi prvotnega kluba «Slaviji». Na Novo leto je «Spielvereinigung Fürt» z lahkoto premagala s 4:0 «Slavijo», ki bo sedaj napela vse sile, da vsaj omili svoj zadnji poraz.

Ustanovitev nogometne zveze na Češkoslovaškem. V nedeljo se je vršila v Pragi ustanovna skupščina nove češkoslovaške nogometne zveze, čije uradni naslov je «Češkoslovaška Footballová Asociace» (Čs. A. F.). Zastopane so bile nastopne zveze: Češkoslovensky Svaz Footballový (17.000 registriranih igralcev), Nemška nogometna zveza za Češkoslovaško (6000 igralcev), Židovska nogometna zveza za ČS. (2000 igralcev) in Madžarska nogometna zveza za Slovaško (3000 igralcev). Na 1000 igralcev odpade en mandat v odboru. Za predsednika je bil izvoljen dr. O. Petrik (Čs. S. F.). Na prvi seji odbora je bil določen za prvega podpredsednika Nemeo, za drugega Čel, za tretjega Madžar, za mednarodnega tajnika pa Scheinost (Čs. S. F.).

Rogaška Slatina

O usodi Rogoške Slatine razpravlja novidno po avtentičnih podatkih celjska Doba. Predvsem povdarja pravice bodoče oblasti samouprave do tega kopališča, ki ni bilo nikdar formalno proglašeno za državno last. Pokrajinski namestnik Hribar je pridobil v Beogradu pristanek ministrstva za narodno zdravje, da preide uprava kopališča na ljubljansko pokrajinsko upravo, ki po zatrejevanju Nove Dobe namerava preko nekega konzorcija dati eksploatacijo kopališča v najem nekim bankam ob udeležbi države do polovice. Ker se je govorilo o prodaji Rogoške Slatine je posl. Kukovec kot bivši predsednik likvidacijske komisije za stajarsko deložno imovino brzojavno protestiral pri ministrstvu narodnega zdravja in tudi pri pokrajinskem namestniku. Gospod Hribar je na to posl. Kukovca pisмено in telefonično obvestil, da o prodaji ni govora. Dr. Kukovec mu je v imenu likvidacijskega odbora izjavil, da zahteva, da se vsake druge akcije glede Rogoške Slatine izvrši le s privolenjem stajarske likvidacijske komisije. Obnem je merodajne činitelje v Rogoški Slatini opozoril, da bi b'lo najumestnejše vzeti kredit za povzdigo kopališča pri kakem javnem denarnem zavodu mariborskega okrožja, ne pa vezati avtonomno premoženje pred zaslišanjem oblastne skupščine na kakše bančne konzorcije.

„DRAGICA“

Francoski roman spisa! G. M. de Bièvre.

«Jaz pa sem vedno vedel, kako čutim zate odkar te poznam in poznam te že od mladosti; toda šla pred kratkim se mi je razjasnilo. Slišal sem v sebi glas, ki mi je govoril: Ta postane nekoč tvoja žena!»

«Tudi jaz sem čula glas, pa — ah, bilo je prepozno! — In zakaj nisi prej govoril?»

«Hotel sem ti povedati, da te ljubim, že takrat v vozu, ko smo se peljali na ples, ali še več? — Pa sem bil tako neroden in bal sem se, da se boš norčevala in to bi me preveč bolelo. Zato sem šel po ovinkih in sem te vprašal, kaj mora storiti mož, da ga ženska ljubi. Mesto, da si me razumela, si mi odgovorila: «Kdor hoče, da ga ženska ljubi, naj se obnaša, kot da mu do vsega prav nič ni in naj gleda za kako drugo. To presune srce nje, ki jo ljubiš in skozi to luknjico prisije yanj ljubezen.»

Tresla sem se od bolečine.

«O Lip, to ni luknjica, od tebe imam veliko, zevajočo rano.»

«Jaz ti jo ozdravim, Dragica!»

«Sedaj je prepozno in tega si kriv ti.»

«Ravnal sem se vendar samo po tvojim nasvetu.»

«To tuceneto besedičenje! — Zakaj žila s svojo koketnostjo.»

«Toda jaz je nisem zaslužil! Kako naj živim brez tebe?»

«Bodi močan, Lip, bodi me s svojim pogumom! — Možno si!»

«Sem! Trpel bom in ti pomagal, da izvršiš, kar si sklenila!»

Teta se je medtem vrnila in se pojavila na vrtnih vratih.

«Odslej ne bova govorila več o ljubezni,» sem rekla hitro.

«Nikdar več,» mi je obljubil. «Skrita naj bo kakor tajni ogenj, ki naju razjeda. Ker pa se ne vidiva več, daj mi nekaj za spomin, nekaj, kar mi bo pomagalo prenašati bolečino mojega srca.»

«Hočeš cvetko?»

«Ta kmalu oveni.»

«Hočeš moje rokavice? Ne, zamazane so in raztrgane. — Hočeš moj pas?»

«Teško bi ga skrival.»

«Hočeš mojih kodrov? — Pa nimam skarij pri roki. Na, zagradi, izpuli jih cel šop! Sladko mi bo, če me bo bolelo od tvoje roke.»

«Ne, poznalo bi se til.»

«Kaj pa potem hočeš? Teta bo takoj tu. — Stoj, že vem!»

Pobrala sem na stezici droben, svetel kamenček, ga poljubila in ga dala Lipu. Ogleđoval ga je, kot da ima v rokah dragocen biser. Teta je medtem prišla in ga potrkala po ramu.

«No, Lip? Ah vam je že bolje, dečko?»

Dvignil je glavo, pogledal topo na teto in vzklilnil: «Kamen sem dobil! Kamen sem dobil — v tolažbo!» In je zbežal v divjem teku, kakor da ga nekdo preganja. Teta je gledala presenečena za njim, nato pa pokazala s kazalcem najprej na čelo, potem pa na prsi: «Če tu ni vse v redu pri njem — je pa tu nekaj, kar ga žre. Ali pa na obeh mestih. Mogoče mu nevročna ljubezen bega glavo in teži srce.»

Vrnil se je Franc in se obnašal tako kot dosedaj, kot pravi ženin; prišel mi je rdečih rož; belih, ki pomenjajo zaročenco, ni bilo več v njegovih šepkih. Smehljaj se je prijazno kot vedno in ni hotel na noben način namigavati na najin zadnji razgovor.

Teta je hitela takoj, ko ga je ugledala: «Saj je tu, naš ženin! Povedati vam moram odkrito, da sem se že bala, da naredite tako kot baron Livarot.»

«Baron Livarot je umrl v žalosti in kesanju,» je odgovoril. «To mi pravi moje brepenenje, v katerem sem komaj čakal, da se vrnem k Dragici. Pa nisem mogel poprej, dokler nisem uređil popravil v domači hiši.»

«No, tako govori, kdor res ljubi,» je rekla teta samozadovoljno.

«Prošnjo imam od vas.»

«Je že uslišana, predno ste mi jo povedali,» je dejala teta.

«Zlet nameravam napraviti k razvalini na Mont-Pointu. Gospodična Klavdija in gospodična Marie-Fleur

sta mi že obljubili, gospod de Balaquin tudi. Smem povabiti tudi vas in Dragico? Prišel bi po vas s svojim vozom. Hotel sem povabiti tudi Lipa, pa se obnaša zelo čudno napram meni zadnje čase. Včeraj sem ga srečal; hodil je zamišljen po soteski — in se mi je izognil.»

«Da, imate prav,» je rekla teta. «Znored je; neki mu je glavo zmešal. Kdo neki? Chercher la femme. Ravno kar je zbežal od tu, ko me je zagledal in vpil: «Kamen sem dobil! Kamen sem dobil!» Koliko časa ga je imela, toda v možganih. Najbrž ga je Klavdija očarala in zbegala s svojimi muhami in koketnostjo.»

«Dosedaj je bil Lip z menoj zelo prijazen,» je nadaljeval Franc. «Tega njegovega preobrata vendar nisem kriv jaz. — Se ne zdi tudi vam tako, Dragica?»

Pogledal me je globoko v oči. Jaz pa sem mu mirno odgovorila: «Pojdimo ponj in ga pripeljemo sem. Treba mu je razvedrila.»

«Torej prepričam vam to stvar,» je rekel Franc in se na kratko poslovil.

Teti to ni bilo posebno všeč in ko je odšel, je godrnjala:

«Temu tudi ni vse prav v glavi, se mi zdi. Poprimi se ga, Dragica, zakaj zdi se mi, da postaja mrzel. Če pa je mož mrzel, se ohladi tudi ženska. Potem pa z bogom, ljubezen! Vsi poljubi ne pomagajo nič!»

(Dalec zrlj.)

* **Prevoz padlih v svetovni vojni.** Iz Beograda se brzojavno poroča, da so po naročilu ministrstva saobraćaja vsa ravateljstva državnih železnica dobila obvestilo, da se prevoz padlih in umrlih v inozemstvu za časa svetovne vojne vrši brezplačno. To velja za celo kraljevino. Potrebno pa je predhodno dovoljenje ministrstva za vero. Istodobno se poroča, da se po došlih uradnih informacijah nahaja v Avstriji približno 13.000 grobov naših državljanov.

* **Razprava proti denuncijantu Onisima Popovića.** Pred poročnim sodiščem v Splitu je pričela predvčeršnjim obravnavo proti Jovanu Brađaću, ki je leta 1914. avstrijskim vojnim oblastim denunciral pokojnega Onisima Popovića iz Knina. Kakor znano, je bil v Sijnu Popović ustreljen, a leta 1917. se je izkazala njegova nedolžnost ter so mu avstrijske oblasti dale zadostne s tem, da je vojaška godba na njegovem grobu odsvirala »cesarsko pesem«. Med splitskim meščanstvom vlada veliko zanimanje za izid procesa.

* **Za koroške Slovence.** Znani prijatelji koroških Slovencev, češki poslanec Machat, je nedavno obiskal koroške Slovence ter se informiral o njihovih političnih in gospodarskih razmerah. Naši zatirani koroški bratje so mu izročili obširno spomenico o nasilnostih, katerim so izpostavljeni od strani zloglasnega »Heimatsdienstas«. Machat je na podlagi osebnih informacij objavil v čeških listih članek, v katerem opisuje neznosen položaj koroških Slovencev ter poziva Jugoslavijo in Českoslovaško, naj se zavzameta, da slovanske manjšine v Avstriji, ki so popolnoma brezpravne.

* **Povišanje brzojavnih pristojbin.** Kakor se poroča iz Beograda, bodo v kratkem v naši državi zopet povišane brzojavne pristojbine. V notranjem in mednarodnem prometu bo veljala beseda 35 para, minimalna pristojbina pa bo 3 dinarje. Blanketa bo stala 20 para. Dosadnja pristojbina 1 dinar se odpravi. V mednarodnem prometu se poviša brzojavna pristojbina za 100 odstotkov tako, da se bo za en zlati frank plačalo 16 dinarjev, kar odgovarja današnjemu kurzu.

* **Šest milijonov dinarjev za stradalce v Rusiji.** Kakor se poroča iz Beograda, namerava vlada na eni prihodnjih sej predložiti skupščini, naj dovolji za stradalce v Rusiji 6 milijonov dinarjev. Privatno se je nabralo dosejaj v Srbiji okoli 700.000 dinarjev.

* **O zadnji potresih v Srbiji** nam poročajo iz Beograda: Potresi, ki so povzročili v Beogradu paniko, so napravili v okroglu kolubarskem nad 12 milijonov dinarjev škodo. Po uradnih poročilih, ki so došla ministertvu notranjih zadev, je v valjevskem srezu pokopalo veliko število poslopij. Diniki in strehe so porušene. Močno so poškodovane cerkve in šole; nekoliko zvonikov je vsled potresa porušeni. Človeških žrtev ni bilo, ker so bili ljudje v kritičnem času večinoma pri poljskem delu. Pripletla pa sta se dva čudna slučaja, ki še nista pojasnjena. V Baroševcu je nastala na cesti 3 do 5 centimetrov široka razpoklina, iz katere je pritekla žveplena voda. Na drugem kraju se je pojavila železnata voda. Zdi se, da mnenje naših seizmologov o tem potresu ni točno, ker je verjetnejše, da je potres v zvezi z vulkani, a ne z geološkim pogrejanjem zemlje.

* **Nov konflikt v uredništvu »Jugoslavije«.** Kakor nam poročajo je izbruhnil v uredništvu »Jugoslavije« nov konflikt. Gospod Pesek je odpovedal službo ednim trem poklenim žurnalistom, ki so se ostali v njegovi redakciji. List vodijo sedaj sami nenki ljudje. Pravi vzrok konflikta je, da novinarji niso mogli več gledati, kako list neprestano moralizira, propada in prehaja v revolverski žari. Eden izmed odslovljenih je težko bolan, kar postavlja lastnika v posebno grdo luč. V svezem spominu je še nedavna žurnalistična afera v redakciji »Jugoslavije«, kjer se je g. Pesek obnašal podobno, kakor v sedanjem slučaju.

* **Odgovor na poziv. »Naprej«** me skuša spraviti v gledališko afero, češ da se gledališki grešniki skrivajo za moj hrbet. Trdi da sem vzel »te ljudi« v zaščito in me pozivlja, naj ne dopustim izkoriščenja svojega poštenega imena. »Napreju« odgovorjam: V tkzv. gledališki aferi nisem nikdar vzel nikogar v zaščito, narobe, v kolikor sem mogel, sem pospeševal da se zadeva čim najkrajše in najstrožje preiše ter krivci, pa naj bodo Petri ali Pavli, kaznujejo. To moje stališče brani vsakomur, da bi se »skrival« za moj hrbet. Smatram pa, da sme javnost mirno zaupati uradni preiskavi, katero vodi sodniško naobražen in strogo objektivni državni funkcionar. Kdor ima kaj gradiva proti posameznim ošeham naj ga izloči voditelju preiskave. Z namigovanji in pavalnimi trditvami škodimo vsej naši gledališki instituciji, k razbistrenju in pravični likvidaciji gledališke afere pa ne pripomoremo. Kadar bo preiskava končana, tedaj bo treba na dan s sodbo in obsodbo.

Kar izjavljam za sebe, velja prav gotovo za vse demokrate, ki bi mogli v tej zadevi imeti kakršnokoli besedo. Ker »Naprej« menda ne zahteva, da pobiramo med seboj podpise na izjavo, da »nismo nič krivi«, naj mi zadostuje moje ime — Dr. Kramer.

* **Oporoka škola dr. Napotnika.** Pokojni škof dr. Napotnik je imenoval v svoji oporoki za glavnega dediča dijaško semenišče. Svojo hišo je zapustil katoličkim društvom in spominil se je tudi ubogih.

* **Smrtna kisa.** V Vevčah pri Ljubljani je umrl skladiščnik vevških papirnic, g. Avgust Müller, v Dolenji vasi pri Ribnici ga. Agneza Klun, trgovčeva soproga, v Ljubljani ga. Ivanka Kotnik, soproga magistratnega sluga, ki je že pred sedmimi leti oslepla. Blag jim spomin!

* **Narči naredbe k zakonu o zavarovanju delavcev.** Ministrstvo socialne politike je razposlalo načrt naredbe o ustanovitvi nevarnostne tabele za nevarno zavarovanje in o postopku pri uvrščanju poslov v nevarnostne razrede. Naredbo je ministrstvo izdalo na podlagi § 27 uredb z dne 27. junija 1921 št. 329 Ur. l., ki je bila sprejeta v zakonodajnem odboru, a še ne razglašena kot zakon v Službenih Novinah. Naredba stopi v veljavo istega dne kot zakon, to je 1. julija 1922. Naredbi je priloženo obrazloženje, v katerem je v kratkih obrihih začetan dosedanj postopek pri uvrščanju obratov v nevarnostne razrede in odstotke in v koliko se je pri odreditvi novih tabel upoštevala dosedaj veljavna tozadevna avstrijska in ogrsko-hrvatska zakonodaja in v koliko so se tabele izpopolnile, prenovile in prilagodile obstoječim razmeram in dejanskim stvarnim prilikam 1. dr. Zakon je sam na sebi nepopoln in zelo pomanjkljiv in dejanskim razmeram v mnogih slučajih ne odgovarja, kar je posledica temu, ker se ni zaslilo interesov vseh pokrajin naše zemlje in se jim ni dalo prilike, da bi zastopali svoje stališče in podali svoje mnenje. Vendar obstoja še možnost, da se vsaj deloma popravi, kar je mogoče in da se ponudi interesom prilika, da sodelujejo pri izvršitvi naredb k gor. zakonu. Opozorjamo zato vse prizadete obrtnike, delavce in industrialce, da se za naredbo zanimajo, jo pravočasno temeljito v podrobnem proučijo in stavijo svoje utemeljene predloge in pomisleke, da se pravočasno odvrne, ali izpremeni to, česar bi se pozneje ne dalo. Načrt so dobili v izjavo Trgovsko obrtno zbornica, Delavska zbornica, Zveza industrijcev in drugi interesenti.

* **Mestna hranilnica v Kočevju.** Z ozirom na tozadevno poročilo v predvčerajšnji številki »Jutra« nam poročajo iz Kočevja, da ima v kočevski mestni hranilnici slovenska stranka 4 glasove večine. Slovenska stranka ima z županom 10, nemška stranka pa 6 upravnih odbornikov v Mestni hranilnici. Da bo pri prihodnjih volitvah izvoljen Nemeč za župana, je le pobožna želja kočevskega nemstva.

* **Novo trgovino v deželni pridelki.** drvari in premogom je otvoril v Mariboru v lastni hiši na Aleksandrovi cesti št. 57 g. Andrej Oset iz St. Jurja.

* **Izlet hrvatskih dijakov v Srbijo.** Dijaki višje pedagoške šole v Zagrebu se podajo početkom aprila na poučno potovanje v Srbijo. Obiskali bodo Beograd, Smederevo, Prahovo, Negotin, Zajčar, Paraćin, Niš, Skopje in še nekatere druge kraje.

* **Velike poplave na Kosovem polju.** Zaradi južnega vremena, ki je nastopilo v Makedoniji, so v kosovskem okraju skoro vse reke prestopile bregove in napravile ogromno škodo. Reka Klina je poplavlja več vasi in odnesla s seboj vse mostove med Mitrovico in Pečjo. Reka Ljostva je preplavila polovico Mitrovice in stoji voda v poplavljenem delu mesta meter visoko. Samo v mestu znaša škoda nad 10 milijonov dinarjev. Mnogo hiš se je porušilo, v vodi pa je poginilo veliko živina. K sreči dosejaj človeških žrtev ni bilo. Po poročilih iz Sahca je vsak trenutek pričakovati, da tudi Drina prestopi bregove. Vojne in civilne oblasti so že odredile popolno izpraznitev dveh vasi ob Drini.

* **Potresni sunki v Srbiji ponehali.** Glasom seizmografske postaje v Beogradu niso večkrat potresni aparati zaznavali nobenih novih potresnih sunkov.

* **Snežni metež v Črni gori.** Po vsej Črni gori je zapadel znova močan sneg. Vsak promet je onemogočen, vsled česar so se živila silno podražila. Po nekaterih krajih je zapadel sneg nad meter debelo.

* **Srčni krč je napadel v Mariboru na cesti 10letno učenko Marijo Trobentar.** Prepeljali so jo z rešilnim vozom na njen dom v Pobrežje.

* **Nezgode.** Leopold Istenič, sedlar v Stanežicah pri Sv. Vidu, je doma na stroju cufal žimo. Pri delu ga je stroj nenadoma zagrabil za mezinice leve roke in mu ga zmečkal. — Francetu Brtončlju, krojačevničarju pri žebjarski zadrugi v Kropi, je odletel koček železa v desno oko in mu ga ranil.

* **Lahkomisljen trgovski pomočnik.** Zgornjeradgonci trgovce Korošec je poslal dne 14. novembra svojega trgovskega pomočnika Jakoba Gaiserja v Maribor nakupiti raznega blaga. Izročil mu je v to svrhc 40.000 kron. Gaiser mu je resnici nakupil nekaj blaga, ostali denar v znesku 20.000 kron pa je počasi zapravljjal in pobegnil končno z njim v Avstrijo. Toda že v Lipnici so ga ustavili avstrijski orožniki, ker ni imel nobenih potnih listov, mu zaplenili denar in ga izročili našim oblastim. Okrožno sodišče v Mariboru je obsodilo večerj Gaiserja na 8 mesecev zapor.

* **Kazen za nedostojno obnašanje** je uvedla mestna občina v Novem Sadu. Izdala je naredbo, v kateri opozarja prebivalstvo, da bo vsakdo, ki bi se v razgovoru posluževal surovih izrazov in peovk, strogo kaznovan. Res pametna odredba, ki bi bila potrebna tudi še markicke drugod.

* **Hud pes.** Ana Lazar, stanujoča v Kodeljevem gradu, je večerj, ko se je vračala domov, za prisilno delavnico napadel pes in jo vgriznil v desno lice in levo roko. Lastnik se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

* **Kaznovana kleveta.** Večerj se je vršila pred ljubljanskim okrajnim sodiščem kazenska razprava proti znanemu prijatelju g. Peska, Milanu Vavpotiču, podjetniku iz Vintgarja pri Bledu, ki je v »Operni kleti« sramotil ministra drja. Zervaja, da je »lump in falot«. Milan Vavpotič je bil obsojen na denarno globo 800 Din, odnosno v 4 dnevni zapor. Kot izredno olajševalne okolnosti, ki so obtoženca rešile obštetnejše kazni, je sodnik upošteval, da je Vavpotič svoje psovke izustil v pijanosti in da jih je obžaloval ter da doslej še ni bil kaznovan.

* **Sekel pes** se je pred par dnevi, kakor se nam poroča, pojavil v Komendi in okolici. Ogrizel je gostilničarja Florijana iz Vodice in sina posestnika Korošca. Vrhutega je oklal mnogo psov.

Objave

* **Danes zvečer točno ob osmi uri vrši se vijoliški koncert konserv. prof. Jan Slaša.**

* **Dne 3. aprila banke ne bodo poslovale za stranke.** Sindicirane banke nanašajo, da z ozirom na poziv trgovskih in industrijskih korporacij v ponedeljek 3. aprila ne bodo poslovale za stranke.

* **Slovenska banka, v Ljubljani,** ki je doslej poslovala na Krekovem trgu št. 10 nam sporoča, da se je s 1. aprilom preselila v Stritarjevo ulico št. 9. Dosedanji prostori so postali krepko se razvijajočemu zavodu premajhni. Zato je banka kupila palačo Filipov dvorec Stritarjeva ulica 9, kjer je povsem moderno preuredila lepe prostore lokalitete, ki bodo gotovo ustregli povečanemu obratu zavoda in vsem zahtevam občinstva.

* **Moška podružnica »Družbe sv. Cirila in Metoda«** za St. Jakob in Trnovo v Ljubljani vabi vse člane in prilatelje družbe na redni letni občni zbor, ki se vrši v sredo 5. aprila 1922. ob 8. uri zvečer v gostilni pri Lozariju, Rožna ulica št. 15. Dnevni red običajen.

* **Občni zbor St. Peterske moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda** v Ljubljani se vrši dne 4. aprila 1922 (torek) v steklenem salonu restavracije na Glavnem kolodvoru. Začetek ob 20. uri. Dnevni red: Poročila načelstva obeh podružnic, Volitev novih odborov. Slučajnosti. K najobličnejši udeležbi vabita odbora.

* **Že objavljeni občni zbor »Kluba Primork«** v Ljubljani se ne vrši kakor rečeno v posvetovalnici na magistratu (ker je ta oddana, ampak pri g. dr. Gregorju Bleiweisova cesta 21).

* **38. redni občni zbor pevskega društva »Slavce«** se vrši v soboto dne 8. aprila t. l. ob 20. uri v društvenih prostorih.

* **Deželna zadruga brivcev v Ljubljani** naznanja, da bodo brivnice v Ljubljani od 1. aprila dalje odprte od 8. do 12. in od 14. do 19. ure, v sobotah pa do 20. ure. V nedeljah in praznikih, izjemši, če je praznik na soboto ali ponedeljek, bodo brivnice zaprte. Gospode naročnike se prosi, da se zgoraj omenjenega delavnega časa drže, ker se mora za slučajno delo, ki pade pred ali po zgoraj določenem času računati dvojno ceno.

* **»Obrtni Vestnik«**, izšla je 7. številka »Obrtnega Vestnika«, ki vsebuje naslednje članke: 1.) Oklic vsem obrtnim za drugam na Kranjskem, 2.) Nečesto nas razumeti, 3.) Obrtniški naraščaj, 4.) Odgoja in zaščita obrtno-industrijskega naraščaja. — Nadalje objavlja št. številka zanimive kratke dopise kakor: Autotipetnistvo itd. ter potrebna obvestila za obrtnike.

* **Strojna šola vojne mornarice.** Preleli smo: Vsi oni kandidati, ki žele prostovoljno vstopiti kot golenci v strojno šolo vojne mornarice v Gienovlju (Boka Kotorska), naj se javijo do 28. aprila 1922. (izvzemši nedelje in praznikov) od 10. do 12. ure pri komandi ljubljanskega vojnega okruha I. objekt, II. nadstropje, soba št. 70, v svrhc zdravniškega pregleda. S seboj je prinesiti učno sprčevalo, oziroma potrdilo dotičnega mojstra ali delodajalca, koliko časa se uči v svoji stroki. Pozor! za sprejem v zgoraj omenjeno šolo so na vpogled pri Komandi ljubljanskega vojnega okruha.

* **Za slovenske dijake na Češkem.** Doselej je bilo izkazanih 56.030 kron. Darovali so nadalje: Neimenovani 400 K; zbirka upravnistva »Jutra«: Ivan Franke 40 K, Fran Jerab, notar v Konjicah 1000 K; posojilnica v Sodražici 200 K; neimenovani 400 K, skupaj 1.640 K; zbirka upravnistva »Slovenskega Naroda«: Marija Verli iz Cerknice 240 K, mesto venca pok. g. dr. Červenemu; uradništvo tvrde Fr. Žagar, Milano vrh-Pred, 100 K mesto venca pok. gospe Fani Žagar; Rudolf Potočnik, sod. svetnik v Rogatcu 400 K mesto venca pok. g. Ant. Kolenca; mag. Vinko Prochazka, lekarar v Ljubljani 400 K, mesto venca g. dr. Červenija; neimenovani 400 K, mesto zdravniškega honorarja g. dr. Demšarja — skupaj 1.540 K; splošno kreditno društvo v Ljubljani 3.000 K; skupna vsota 62.610 K.

* **Cerle francis v Ptuj.** Poročajo nam, da je predavanje g. vsenčilškega profesorja Luciena Tesniera, ki bi se imelo vršiti jutri v Ptuj, preloženo na poznejši čas!

* **Ukraden je bil pes,** ki sliši na ime »Dečko«. Komur je kaj znano, naj sporoči proti nagradi na naslov: I. Smrekar, Gospodstvska cesta 8, drugo nadstropje.

Gospodarsivo

ZIGOSANJE STRUJOMEROV

izvršuje v območju naše kraljevine samo zavod za elektrotehniko na univerzi v Beogradu kot oddelek beogradske kontrole mera. Ker pa ta zavod še ni urejen in popolnjen tako, da bi lahko izvrševal posle zigosanja strujomerov za celo kraljevino, je ministrstvo za trgovino in industrijo odredilo, da je obvezno zigosanje — pri omenjenem zavodu — samo onih strujomerov, ki se uvozijo iz inozemstva na teritorij bivše Srbije. V tem slučaju se morajo strujomeri prijaviti omenjenemu zavodu.

Strujomeri pa, ki se uvozijo za podjetja izven Srbije, ne podpadajo niti službenemu pregledu, niti zigosanju, in se imajo brez nadaljnjega postopanja izročiti lastniku.

Na žitnem trgu je položaj nestalen. Ponudba in povpraševanje neznatno. Lahen padec cen. Ponuja se: pšenica po 1760 do 1780 K pariteta baška postaja, koruza 1260 do 1330 K pariteta ista postaja, moka 23 do 24 K postavno vagon v tovornosa postaja z vrečami, otrobi 950 do 1000 K z vrečami. Po vsem izgleda, da bodo cene zopet naraščale.

Ukinjenje centralne karinske blagajne v Rakeku in spojitve s centr. car. blagajno v Ljubljani. Z odlokom finančnega ministra od 28. marca je ukinjena centralna car. blagajna v Rakeku. Njene posle prevzame s 1. majem 1922 centralna car. blagajna v Ljubljani; delokrog centralne car. blagajne v Ljubljani se s tem razširi tudi na carinarnece v Rakeku, Kozaršah, Otoku in Hotedršici.

Trgovsko-obrtniški shod v Celju. V četrtek se je vršil v dvorani hotela »Union« trgovsko-obrtniški shod, ki je bil izredno dobro obiskan. Shod je otvoril predsednik gremija trgovcev R. Stermeček, ki je poročal o davčni praksi in davku na vojne dobičke za leto 1920. Nato je zastopnik trgovske zbornice I. Mohorič podal obširen referat o stališču trgovstva v vprašanju pobijanja naraščajoče druginje in izenačenja davčnih bremen. K poročilu se je razvila živahna debata, v katero so posegli gg. Koren, Dronik, Ocnih in Bizjak. Nato je poročal predsednik občeslovenskega obrtnega društva I. Rebek o carinski praksi, ko se kljub jasnim določbam naredb zaračunava carina za stroje, ki jih nabavljajo obrtniki za lastno porabo. Po debati in nekaterih pojasnilih je »delilo poročilo g. Mohoriča o poteku in sklepih českoslovaško-jugoslovenske ankete in o tretjem vzorčnem sejnu v Pragi.

Pristojbina za carinske pobornike. Po odloku finančnega ministra od 29. marca se mora za vsako uvozno in izvozno car. ekspedicijsko, ki se izvrši po službeni dolžnosti (po sitniškom beležniku), to je brez predpisane prijave na carinski deklaraciji, od 21. aprila 1922 naprej na tačen vrednosti dotičnih car. pobornice plačati po 30 par v srebru (brez arije). Ta pristojbina se ne plača za državne nabavke in za car. ekspedicijske omejnih prebivalcev, in sicer samo za proizvode dvoposestnikov na takih zemljiščih. Dobrohotki od te pristojbine se imajo oddati cent. blagajnam kot izkupiček za prodane službene publikacije.

Vinska razstava na drugem ljubljanskem velesejnu od 2. do 11. sept. 1922. Vinarski in sadjarški odsek Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru je pripravljen tudi letos prevzeti prireditve vinske razstave na ljubljanskem sejnu, če se pripravi zadostno število udeležencev. Interesenti naj prijavijo gori omenovanemu odseku čimprej svoj natančni naslov ter letnike in vrste vin, ki jih nameravajo razstaviti.

Konferenca za olajšanje prometa in izvoza vina, se je vršila kakor poroča splitsko »Novo Dobro«, pred kratkim v Beogradu. Zastopani so bili delegati po ljudskega, prometnega, zunanjega in trgovskega ministrstva ter načelnik direkcije posrednih davkov. Direktno interesiranih oseb in ustanov ni bilo. Na konferenci se je obravnaval težavni položaj, v katerem se nahaja vinogradništvo vsled slabega izvoza vina, katerega vzrok so visoka carina, neurejen promet, komplicirane in dolgotrajne carinske procedure, slabo organizirana vinska trgovina z inozemstvom itd. Posledica slabega izvoza je, da se popije v naši državi dvakrat več vina, nego pred vojno. Na konferenci se je sklenilo: 1.) prošiti prometno ministrstvo, da se označi vino za lahko kvarljivo blago, ki naj se hitro prevaža; 2.) prošiti carinsko direkcijo, da se carinske procedure hitro vršijo in prazni sodi pri povratku na carinarnicah ne zadržujejo; 3.) zahtevati od generalne direkcije posrednih davkov, da se hitro rešavajo trokarinske zadeve za vina, ki se izvažajo; 4.) skušati doseči, da bodo naši generalni konzulati dajali redno poročila o inozemskih razmerah in cenah; z našimi trgovinskimi agencijami v tujini naj stopijo vinski izvozniki v direktno zvezo; 5.) zahtevati, da se pri sklepanju trgovinskih pogodb kolikor mogoče zaščitijo naša vina.

Vpisal v trgovinski register. Vpisalo se je sledeče tvrdke: Mlakar & Kranjc, trgovina s specerijskim, galanterijskim in kolonialnim blegom na drobno in prodaja sadja zelenjave piva, pokalice v Ljubljani; »Svetla, d. d. za žarnice in elektrotehniko v Ljubljani; Trgovska banka, d. d. v Ljubljani; podružnica ljubljanske obrtne banke v Ljutomeru; Brata Triplat, izdelovanje suknja in trgovina z njim v Mostah pri Zirovnici. Izbrala se je: Strojilna tovarna Samsa & Co., družba z o. z. v Ljubljani v likvidaciji.

Konjereji in svinjereji — pozor! Zupanstvo Sevnica ob Savi poroča, da se konjski in svinjski sejem, kakor je bilo pred kratkim poročano, ne bo mogel vršiti dne 3. aprila, ker so nastale ovire, vsled kojih je zupanstvo prisiljeno ta sejem preklicati. Pač pa se bo vršil, kakor ponavadi govejski in kramarski sejumi. Kdaj se bo vršil konjski in svinjski sejem, se bo pravočasno objavilo.

»Petovlia«, usnjarstva industrija, d. d. ima dne 19. aprila 1922 ob 11. uri redni občni zbor v prostorih ljubljanske kreditne banke v Ljubljani.

Prodaja starega železa. Obratno ravnateljstvo južne železnice bo prodalo proti najugodnejši ponudbi naslednje množine starega železa: ca. 26.500 kg železne pločevine, 50.000 kg težkega kovane železa, 60.500 kg drobcev iz delavnice, 32.600 kg razkosovalnega železa, 47.000 kg »stružcev« železnih, 28.000 kg stružcev jeklenih, 12.000 kg komerne iline, 7000 kg strojne litine, 9000 kg ognjenih cevi (Feuerrohre), 10.000 kg peresnega jekla in 15.000 kg koleznih obrobov. Prodaja se izvrši franko vagon, postaja juž. žel. Za obračun je merodajna teža, ki se ugotovi pri prodajni postaji. Kvaliteta materiala se ugotovi po obojestranskih izvedenih. Ponudbe naj se predložijo najkasneje do dne 10. aprila 1922.

Dobava avtomobila. Podžupanstvo torontalsko-tamiške županije v Velikem Bečkereku poziva interese, da vložijo najkasneje do dne 10. aprila 1922 pri njem ponudbe za dobavo avtomobila. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dobava drv. Ravnateljstvo državnih železnice v Subotici razpisuje na dan 29. aprila 1922 ustne ofertalne licitacije za dobavo 4000 vagonov drv. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na vpogled.

Gospodarski odnošaji med Českoslovaško in Madžarsko. Iz Prage poročajo, da so vesti o predstoječi ponovni otvoritvi gospodarskih pogajanj Českoslovaške z Madžarsko neromnične. Vršila so se le pogajanja o detajlirani kontingentski dogovori dobav koksia in moka.

Omejitve obratov v moravski industriji. Iz Olomuca javljajo: Tvornica vžigalke Loschitz je zaradi pomanjkanja naravnih ustavila obrat. »Emag« d. d. za elektrotehnično industrijo namerava omejiti obrat.

Obtok bankovcev v Italiji. Po zadnjem izkazu Italijanske banke je znašala kovinska podloga 1.440.484.000 lir. a bankovcev v obtoku je bilo 14.081.218.000 lir.

Borza

Zagreb, devize: Berlin 103.50 — 107. Bukarešt 240 — 245. Milan 1665 — 1680. London 1440 — 1452. Newyork ček 322 — 324, kabel 325. Pariz 2925 — 3000. Praga 610 — 617. Švica 6250 — 6275. Dunaj 4.40 — 4.50. Budimpešta 38 — 38.50. Varšava 9. valute: dolar 318 — 321.50, češke krone 590 — 600, napoleoni 1020, marke 111 — 115, švic. franki 600 — 6150, lire 1640 — 1650.

Banka za Primorje 655 — 680. Trg. obrtna banka 278 — 280. Brodska banka 335 — 340. Hrvatska eskomptna banka 791 — 795. Jadranska banka 1070 — 1080. Jugoslovenska banka 485 — 489. Ljub. kreditna banka 940. Slavenska banka 520. Praštediona 5465 — 5500. Rečka pučka banka 460 — 470. Srpska banka 730 — 740. Eksploatacija drva 680. Narodna šumska industrija 550 — 560. Gutman 1375 — 1425. Slavonija 560 — 570. Union 2900. Ljub. strojne tovarne 865. Trbov. prem.-konpa družba 1060.

Beograd, devize: London 362, Pariz 725, Newyork 82 — 82.50, Zeneva 1550. Milan 415 — 416, Praga 151 — 152, Berlin 25.75 — 26.25, Dunaj 1.10 — 1.13. Bukarešt 62 — 63, valute: dolar 85, češke krone 148.

Praga, dev: Berlin 17.17½ — 17.57½. Curih 1038 — 1042. Milan 272 — 274. Pariz 480 — 482, London 242.25 — 244.50. Newyork 52.70 — 53.30, B. — 63.75 — 64.75. Sofija 34.60 — 35.40. Dunaj 0.60½ — 0.80½. Varšava 1.27½ — 1.47½. Budimpešta 5.25 — 6.25, valute: n. marke 17.17½ — 17.57½, švic. franki 1038 — 1037, lire 269 — 271, franc. franki 477 — 479, funti 231.25 — 233.35, dolarji 52.45 — 53.05, dinarji 63.75 — 64.75, levi 33.85 — 34.15, avstrij. krone 0.60½ — 0.80½. poljske marke 1.27½ — 1.47½, madžarske krone 5.85 — 6.25.

Curih: Berlin 1.69, Newyork 515, London 22.52, Pariz 46.52, Milan 26.42, Praga 9.16, Budimpešta 0.59, Zagreb 1.58, Varšava 0.13, Dunaj 0.06½, avstrij. krone 0.07. Dunaj, devize: Zagreb 22.57 — 22.65, Beograd 90.28 — 90.52, Berlin 24.70 — 24.80, Budimpešta 8.74½ — 8.80½, London 330.25 — 330.75, Milan 383.70 — 384.30, Newyork 75.31½ — 75.43½, Praga 141.40 — 141.60, Sofija 50.45 — 50.58, Varšava 1.89 — 1.93, Curih 1466.25 — 1468.75, valute: dolarji 74.81½ — 74.93½, funti 329.75 — 330.25, franc. franki 675.50 — 676.50, lire 380.70 — 381.30, dinarji 69.98 — 90.22, poljske marke 1.88 — 1.92, levi 53.94 — 54.06, švic. franki 1453.75 — 1456.25, češke krone 141.50 — 141.50, madž. krone 88.45 — 89.05.

Berlin: Italija 1555.90 — 1559.10, London 1332.65 — 1335.35, Newyork 304.69 — 305.31, Pariz 2737.25 — 2742.75, Švica 5864.10 — 5875.90, Dunaj 4.18 — 4.22, Praga 581.40 — 582.60, Budimpešta 35.96 — 36.04, Sofija 207.75 — 208.25.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenec. Lastnik in izdajatelj Konzorci »Jutra«.

Devetstopetnajsto

Tragedija naroda.

«Mislim, da jih je precej padlo», pravi polkovnik.
«Toliko že, da se pokesajo, da so nas napadli.»
«Pa prav je, brate, prišli so, da kradejo, mi branimo svoje.»
V tem času zapazi polkovnik, da sovražnik omahuje; hitro skoči zopet med prve vrste, ki od stopinje do stopinje napredujejo ter sipljejo smrt pred se.

Sovražnik se umika, zapuščajoč za seboj mrtve in ranjene. Čimbolj naši napredujejo, tem več jih najdejo. Povsod leže, poleg ceste, po jarkih, po vrtovih, po brazdah, modre suknje so pokrile zemljo, kakor bi oblaki padli na zemljo. Ranjenci se vlečejo po tleh, kakor gliste, poskušajoči se spraviti na cesto, da jih najdejo in pošljejo v bolnico. Tam med mrtvimi so tudi naši tretje-pozivniki, tisti nesrečniki, ki so tako drago plačali svojo starost in nesposobnost. Polkovnik drvi mimo njih naprej, kajti sedaj nima časa zanje, hitro pritisne na sovražnika ter ga požene v Čačak. V tem trenutku zagrmijo zopet iz bližine. Vsi se spogledajo. Vraga, od kje? Pazno spremljajo vsak strel, da bi vendar opazili, kje je postavil sovražnik svoje topove. Vedno bolj in bolj zasipa naše postojanke.

«Iz mesta strelja», zavpije kapetan.

«Vraga, od tam, od cerkve nekje.»

Vsi sklonijo glave. Kdo sme streljati v mesto, v srbsko mesto polno ljudstva, beguncev, kamor se je sovražnik strahopetno skril? Molčati je treba, trpeti, prekrizanih rok gledati in kakor mrtva tarča čakati udarcev. Če bi sedaj prepodili baterijo tudi od tod, bi zvečer vkorakali v Čačak, ga osvobodili, osvobodili strahu in trepetu tisoče mater in otrok, ki vrisajo od groze v naročju svojih mater. Bele zastave, ki gotovo že vihrajo po Čačaku, bi naenkrat popadale pred srbsko vojsko. Pognali bi ga preko Morave, ustavili njegovo prodiranje in dobro bi si premislili, predno še enkrat prekorači reko.

Kapetanu, stoječemu nepremično med svojimi topovi, izpostavljenim sovražnikovemu ognju, se je zazdelo to brnenje kartec kakor brnenje telefona, kakor bi govoril glas vojvode iz Vitanovca.

«Da, da, to sem pričakoval od tebe, ti si še tisti stari fant!»

Naenkrat se obrne, pogleda mrtvo baterijo okrog sebe, vidi prepadene prijatelje in vojake ter strahoto, ki jo povzročajo sovražnikove krogle.

«Ko bi mogel vsaj enkrat pomeriti! Vsak strel bi osvobodil Čačak. Rešena bi bila armada, odrezana na levem bregu Morave ter bo gotovo ujeta, če ne dosežemo uspeha.» Tako je premišljeval kapetan in vse bolj ga je osvajala misel:

«Pa če pade tam kdo od naših, morda pet, šest ali deset, rešenih bo vendar dva tisoč sužnjev v Čačaku, rešena bo armada, mesto in čast srbske vojske. Kdo ve, mogoče se lahko ponovi cerska zgodba s Potjorekom in še enkrat kakor lansko leto, pokrije srbska vojska bojne poljane s slavo; ti valovi bodo preplavili evropske fronte ter povedli njih armade v odločilno bitko.»

Kapetan se spomni, da je izdal povelje za to bitko isti vojvoda Mišić, ki je lansko leto izdal povelje za napad. Pa morda bo to zmago izkoristil zopet isti Mišić, izvršil velik zgodovinski čin in njegova sreča zopet zasveti na nebu.

Najbrže zavisijo vse to od enega samega strela. Da, od enega samega strela, ker pešci so že na vходу v mesto in sovražnikova artiljerija se je že dvakrat umaknila, ko smo jo odkrili. Če bi se ponovilo isto, bi napadla pehota Čačak, malodušni sovražnik bi se hitro znašel onkraj Morave in najbrže bi stvari potekle tako, kakor je premišljeval kapetan.

«Od enega samega strela, od enega samega strela zavisijo vse», je šepetal kapetan sam zase. «Naj pade žrtev kolikor hoče, hrabra misel vendarle zmaga. Žrtve bodo upravičile veličino uspeha.»

Kapetan dvigne glavo in se ozre. Sovražnikove krogle kose. Spogleda se z mladim vodnikom, ki stoji za topom ter nemo motri smrt okrog sebe.

(Dalje prihodnjič.)

Vremensko poročilo

Ljubljana, 31. marca 1922.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	731.7	2.2	jug	oblačno	4.7
Ljubljana	14.	730.5	7.4	bresvetra	več obl.	—
Ljubljana	21.	729.7	5.6	sev. zap.	del. obl.	—
Zagreb	7.	757.4	3.0	jug. zap.	oblačno	3.0
Beograd	7.	758.3	6.0	"	"	2.0
Buda	7.	758.2	-1.0	"	"	—
Praga	7.	—	—	—	—	—
Inemost	7.	757.3	-2.0	bresvetra	več obl.	1.0

V Ljubljani barometer pada, temp. normalna. — Sonce vzhaja ob 5.43, zahaja ob 18.27.

Mali oglasi

stanje do 20 besedi 1 Ota, vsaki nedeljni 6 besedi 1 Ota. — Trgovski oglasi, doplačila, spremembe do 20 besedi 6 Ota, vsaki nedeljni 6 besedi 2 Ota. — Plače se sprej. (Lahko tudi v enotah.) Ne sprejeto se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znatno od odgovor.

Razno

Bančni uradnik 907
išče prazno sobo, za takoj, plačam dobro. Ponudbe pod «Prazna soba» na upravo «Jutra».

Vrtnarskega 901
pomocnika za zelenjadni vrt sprejme takoj državno zdravilišče v Topolšici. Stanovanje in hrana v zavodu. Plača po dogovoru.

Kupim 859
dobro ohranjen klavir ali pianino. Ponudbe na naslov «H. I.» Mirna Dolenjsko.

Gonilni jermen
iz la usnja za tovarne, mlince, žage in poljedelske stroje v vsaki širini, v zalogi pri IVAN KRAVOS, Maribor. 793

Odda se, 50/a
oziroma zamenja se nemeblovana soba z absolutno posebnim vhom v sredi mesta z enako meblirano. Vpraša se v upravi «Jutra».

Dobro ohranjeno 906
moško kolo se po ugodni ceni proda. Ogleda se ga lahko ob nedeljah. L. Majtinger. Zgornja Siska št. 89.

Violina, 895
stara 87. let, se proda za 1000.— Din. Naslov pove upravnistvo lista.

Išče se 858
primeren prostor za krojaško delavnico proti dobri najemini. Ponudbe je poslati pod «delavnico» na upravo Jutra.

Kupi 856
se parna lokomotiva s 15 do 20 konjskimi silami, čeprav že rabljena, ampak v dobrem stanju. Plačilni pogoji ugodni. Takojšnje ponudbe na naslov «Anton Hajny Mestnje, pošta Podplat.

Za kurjerejo

je na prodaj velika, na prostem stoječa kurnica (ki se pozimi zapre) s 6 gnezdi za jajčarice, prostorom za valjenje in krmljenje. Dalje štiril in kurnica, porabna za kokoši, race, gosi ali purane. Miln za kosti na ročni ali motorni pogon, ter 25 m mrežne ograje s stebriči v betonskih podstavkih. — Naslov: D. LUNDER, Ljubljana, Poljanska cesta 73/I. 816

Razno perilo

za dame, gospode in deco priporoča trdika **A. & E. Skabernè,** Ljubljana, Mestni trg št. 10. 815

Vajenci,

ključavničarski, strgarski, livarski, zvonarski itd., se sprejmejo.

Urejena je posebna šola za vajence, v kateri dobivajo oni, ki imajo potrebno predznanje, teoretičen in praktičen pouk. 885

Strojne tovarne in livarne, d. d. v Ljubljani.

POZOR!

Po najnovejši modi izdeluje najelegančnejše moške obleke, modni atelije ses **Fran Malis** diplomirani krojač Ljubljana, Tržaška cesta 29.

POZOR TRGOVCI!

Izdelujem vsakovrstne sportne čepice v vseh oblikah kakor tudi čepice za gasilce in za vsa druga društva po najnižjih cenah

ELIGIJ EBBER, Stari trg št. 5.

Na debelo.

Postrežba točna.

Na drobno.

Pozor! ➡

➡ Pozor!

Najboljši jugoslovanski Eternit, asbestni škrlj je

„Salonit“

iz najboljšega splitskega cementa.

Znamka **„Salona“**

od „SPALATO“, d. d. portland-cementa, SPLIT.

Glavna zaloga za Gorenjsko: **FRANC DOLENC, Kranj.**

Ponudbe na zahtevo takej.

897

Podpisani se iskreno zahvaljujem vsem lastnikom motornih vozil in kolesarjem na izkazanem zapanju, ki mi je bilo naklonjeno pred vojno v tvrdki Karel Čamernik & Co. ter obenem izporečam, da sem iz zgorajšnje tvrdke izstopil. Nadalje vlijudno naznanjam, da sem vstopil v novo družbo, ki jo bomo vodili pod naslovom:

Jugo-Auto

družba z o. z.

trgovina z motornimi vozili, kolesi in njih deli, avtotaksa, garaže in mehanična delavnica. Obratni prostori začasno Poljanska cesta št. 3. Po dovršitvi adaptacijskih del se preseli družba v lastne prostore, Dunajska cesta št. 36 (nasproti mitnice). Proseč naklonjenosti tudi v novem podjetju, zagotavljam najsolidnejšo postrežbo ob brezkonkurenčnih cenah in beležim

z odličnim spoštovanjem

Karel Čamernik.

Podpisana družba vlijudno naznanja vsem lastnikom motornih vozil in koles, da je pod naslovom

Jugo-Auto

družba z o. z.

otvorila v začasnih prostorih, Ljubljana, Poljanska cesta št. 3, trgovino z motornimi vozili, kolesi in njih deli, pnevmatiko, bencinom, oljem, mehanično delavnico, garaže in avtotakso. Podjetje razpolaga s prvovrstnimi strokovnimi močmi in nudi za vsako delo popolno jamstvo. Proseč naklonjenosti, zagotavlja družba ob brezkonkurenčnih cenah najsolidnejšo postrežbo.

Po dovršitvi adaptacijskih del se preseli družba v svoje lastne prostore v Ljubljani, Dunajska cesta št. 36 (nasproti mitnice).

896

Jugo-Auto, družba z o. z.

Slovenska banka

centrala v Ljubljani, Krekov trg št. 10.

Delniški kapital: R 30.000.000.—. Rezervni fond: R 5.000.000.—.

Podružnice v Dolnji Lendavi, Ljutomeru in Novem Sadu, ekspozitura na Vrhniki,

se preseli

v svojo lastno palačo

Filipov dvorec v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 9

kjer posluje od 3. aprila 1922. naprej.

Priporoča se za izvršitev vseh v njeno stroko spadajočih poslov.

899